

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

E
Batch 2020-21

परीक्षा : मे - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- भारतातील स्थानिक स्वराज्य शासनसंस्था (भाग-१) (PC-302)

दिनांक: २५/०५/२०२२

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ५.३०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १ खालील संज्ञा स्पष्ट करा. (कोणत्याही १०) (२०)
१. स्थानिक स्वराज्य शासन संस्थेचा अर्थ व व्याख्या
 २. स्थानिक स्वराज्य संस्थांची वैशिष्ट्ये
 ३. लॉर्ड रिपन यांचा ठराव
 ४. महाराष्ट्रातील पंचायती राजची वैशिष्ट्ये
 ५. ल.ना.बोंगिरवार समितीच्या शिफारशी
 ६. जी.व्ही.के.राव समिती
 ७. ९१ वी घटनादुरुस्ती
 ८. ग्रामसभेचे स्वरूप
 ९. ग्रामपंचायत सदस्य अपात्रतेच्या अटी
 १०. ग्रामपंचायत सदस्यांचे अधिकार व कार्ये
 ११. ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नाची साधने
 १२. ग्रामसेवकाची कार्ये
- प्रश्न २ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)
१. सामूहिक विकास कार्येक्रम
 २. काँग्रेस ग्रामपंचायत समितीच्या शिफारशी
 ३. राज्य वित्त आयोग
 ४. ग्रामसभेचे अधिकार व कार्ये
 ५. सरपंचांचे अधिकार व कार्ये
- प्रश्न ३ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (४५)
१. स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे महत्त्व विशद करा.
 २. “लॉर्ड रिपन भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे जनक आहेत” - स्पष्ट करा.
 ३. ७३ वी घटनादुरुस्ती विशद करा.
 ४. ग्रामपंचायतीचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ दिर्घ निबंध / सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (१५)
१. बलवंतराय मेहता समितीची सविस्तर चर्चा करा.
 २. ७४ वी घटनादुरुस्ती स्पष्ट करा.

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
B.A. – SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY - 2022
SECOND YEAR
SEMISTER - III

Sub: Local Self Government in India (Part – I) (Part-I) (PC-302)

Date: 25/05/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.30 pm

Instructions: 1) Attempt all questions

Q.1. Explain the concept. (Any 10) (20)

1. Meaning & definition of Local Self Government.
2. Features of Local Self Govrenment.
3. Lord Ripon's resolution.
4. Characteristics of Panchayat Raj in Maharashtra.
5. Recommendations of L.N.Bongirwar Committee.
6. G.V.K.Rao Committee
7. 91st Constitutional Amendment
8. Nature of Gramsabha
9. Conditions of disqualification of Gram Panchayat member
10. Power and function of Gram Panchayat member
11. Means of income of the Gram Panchayat
12. Functions of the Gramsevak

Q.2. Write short notes. (Any Four) (20)

1. Community Development Programme
2. Recommendation of Congress Gram Panchayat Samiti
3. State Finance Commission
4. Powers and Functions of Gramsabha
5. Powers and functions of Sarpanch

Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Three) (45)

1. Explain the importance of Local Self Government.
2. "Lord Ripon is the father of the Local Self Government in India" – Explain it.
3. Explain the 73rd Constitutional Amendment.
4. Explain the powers and functions of Gram Panchayat.

Q. 4. Essay type/ Open ended question. (Any One) (15)

1. Discuss in detail about Balwantrai Mehta Committee.
2. Explain the 74th Constitutional Amendment.